

Szám.

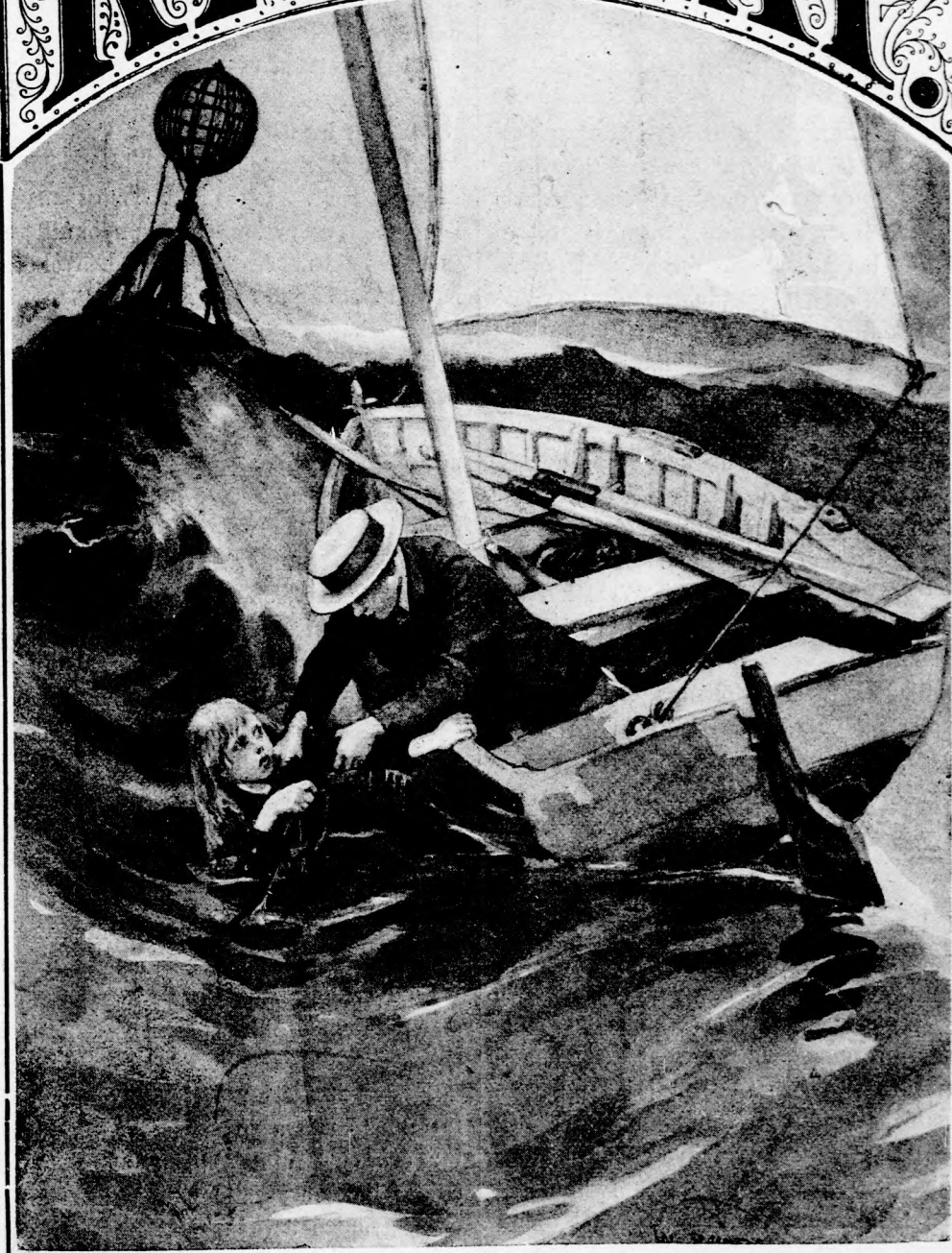
közölt
án Ma-
ca, Vér-
os. Máj
Jolán,

ti mese
küldője,
ilyentől
Tarka
László.
ás elég.
fogva
látni a
a, hogy
azonban
Gusztí.
a »Kis
Schoen-
elejéből
közöl-
Cho-
könyv
ry külön
előle. —
ére nem
régett a
ok, aki
testv.
el. Kár,
lves kis
el Buda-
norkodj,
ajnáczy
jón) biz-
magasba
ép táru
i. Beso-
a szép
rémlík,
Herczeg
enni. —

es rojtos
y, a jobb
halálra
. I. kül-
tartozó
cat figye-
yes meg-
lom-nye-
F. b.

aeum-épület.
n.

KIS LAP

MINDJÁRT KIHUZLAK! (Lásd a 388. lapon.)

L. köt. 25. szám.

Ára negyed évre 1 frt. Egyes szám ára 12 kr.
Megjelen minden vasárnap 16 oldalon.

1896. június 21-én.

ALADÁR KALANDJAI.

— Elbeszélés, képekkel. —

(Folytatás.)

ALADÁR sokszor hajókázott apjával is, másokkal is a Balaton vizén, értett is meglehetősen a vitorla igazgatásához. Most meg nem is volt ez nehéz feladat. A szél éppen csak olyan erős volt, hogy jól megduzzasztotta a vitorlát és kellemes ringatással hajtotta előre a hajócskát; a tó vize hullámozott ugyan, de nem annyira, hogy akár csak Anikó is aggódott volna miatta.

Mikor beljebb kerültek a tóra, a szél kissé erősebb lett; de ennek még szinte örültek, mert így még gyorsabban siklottak végig a nagy vizen és Aladár büszkén mondá:

— No, ugy-é? Ez valamicskével különb, mint amikor Budapesten a városligeti tavon csónakázol?

Anikó akaratlanul fölkaczagott. Többször csónakázott a városligeti tavon és most, hogy vissza gondolt rá, nevetnie köllött.

— Ó, hiszen az csak holmi kis pocsolya ehhez a gyönyörű nagy tóhoz képest. Ez valóságos tenger . . . a hosszában nem is látni a végét . . . ó de gyönyörű! Még annál is kellemesebb, mikor egyszer Józsi bácsival a Dunán csónakáztunk.

— Meghiszem azt! A Duna . . . no, az szép nagy folyó, de fölfelé bizony nagyon keserves az evezés. És ha nem vigyáz az evezős, a víz sodra rögtön elragadja. Itt bátran ringatózhatunk, akár alhatnánk is egy sort.

— Csak hogy nem vagyok álmos, felelé Anikó vigan. Inkább megéhezünk, ha megszire hajókázunk és nem kerülünk haza özsonna idejére.

— Természetes, hogy akkorra nem kerülünk haza. Majd szolgálók itt egy kis özsonnával. Gondoskodtam róla.

· Rámutatott egy csomagra, mely ott feküdt a hajó fenekén.

— Van benne mindenféle, mind jóféle. Mindjárt kibontom, csak előbb megkötöm a vitorlát . . . így ni . . . most magára hagyhatom, szépen egyenes irányban fogunk tovább hajózni és e közben kényelmesen megozsonnálunk.

A csomagban mindenféle jó csemege volt: gyümölcs, sütemény, de még kulaes is, persze nem borral, hanem ivó-vizzel. Aladár kirakta az elemózsiát a deszka-ülésre és udvariasan kínálta vendégét.

— Tessék hozzá látni . . . Talán a süteményen kezdjük . . .

Anikó persze nem sokat kínálhatta magát, mikor ilyen kellemes módon özsonnálhatott.

— Jaj de nagyszerű! Így még soha sem özsonnáltam . . . Mint ha tengeren volnánk!

— Nincs különben. Tengeren vagyunk, a mi külön magyar tengerünkön. Tudod, »magyar tenger«-nek is mondják a Balatont . . . és méltán, mert amikor háborog vagy vihar vonul el fölötte, akkor csöppet sem áll hátrább az igazi nagy tengernél. Akkor nagyszerű ám igazán!

— Köszönöm. Már abból nem kérek. Remélem, most nem lesz ilyen nagyszerű.

— Ne félj semmit. Láthatod, hogy egészen tiszta az ég, hire sincsen semmi veszélynek . . . No, most a gyümölcsöt kóstoljuk meg.

Kóstolgatták, eszegették és nem köllött tartaniok attól a veszedelemtől, hogy zivatar éri őket utól. Alig egy-egy tenyérnyi felhőcske szálldogált magasan az égen, gyorsan üzve a széltől, mely most már, hogy lassacskán uyugovóra hajlott a

nap, szinte csipős is kezdett lenni. Aladár és Anikó azonban annyira bele merültek az ozsonnálgatásba és a beszélgetésbe, hogy eddig nem ügyeltek sem a szélre, sem arra, hogy amíg ők oly kényelmesen falatoztak, a hajócskák hová jutott velök. Most azonban Anikó kissé megbor-zongott.

— Hűvös kezd lenni . . . Talán ideje, hogy haza térjünk . . . Ó! Hát hol vagyunk?

Erre a kérdésre nagyon könnyen megfelelhetett saját maga is, amint szétnézett. A nagy víz közepén voltak, majd nem egyforma távolságban mind a két parttól. Alig-alig hogy láttak a partig. Anikó aggódni kezdett.

— Talán nagyon is messzire tévedtünk . . . mikor jutunk haza?

— Vacsorára otthon leszünk, ne busulj. Mindjárt fordítok a vitorlán.

Itt azonban olyan feladat kezdődött, melynek a megoldásához Aladár vajmi keveset értett. A viláért sem vallotta ugyan meg, sőt maga magát biztatta, hogy egy kis próbálkozás után majd fogja tudni. Tehát bele fogott.

Eddig ugyanis nagyon könnyű volt a vitorla igazgatása, mert amerre felé a szél fujt, arra felé siklott a hajócska. Igen, de most vissza felé köllött volna hajózni, majd nem egyenesen a szél ellenében. Hogyan lehetséges az? Biz' az nem könnyű, de hozzá értő ügyes és erős hajós úgy tudja a vitorlát ide-oda forgatni, hogy ha nem is egyenesen a szél ellenében, de rézsutosan, kanyarogva jut ki arra a tájra, ahonnan elindult. Aladár többször látta, mikor apja ily módon vezette vissza a hajócskát; tehát azt hitte, hogy ő is megteheti.

De csak hitte, megtenni nem tudta. Ereje sem volt elég, de a mester-fogásokat sem ismerte és erőlködésének csak az lett az eredménye, hogy a hajó most már nem a tulsó part felé uszott, hanem a tó hosszában. Így pedig eluszhat akár tiz mért-földnyire is.

Ezt még Anikó is észrevette.

— Hiszen nem haza felé megyünk . . . inkább még távolodunk! mondá ijedezve.

— Az ám . . . nagyon erős a szél . . . bajos vele boldogulni, felelé Aladár kissé zavartan.

— Jaj Istenem! De hát akkor mi lesz velünk? Ha itt ér az éjszaka a vizen!

Erre a nem éppen kellemes lehetőségre már Aladár is gondolt és azért megfeszített erővel próbálkozott mindig újra meg újra, hogy valamikép jó irányba fordítsa a hajót; de mind hiába: a szél erősebb volt, a vitorla nem engedelmeskedett. Tehetett volna talán egyebet is: engedhete volna, hogy a szél hajtsa át a hajót a tulsó partra, ott kiköthetnek, segítségre találnak és ha nem rögtön, hát másnap baj nélkül haza kerülnek. De mint a megijedt ember rendszeren, Aladár is éppen csak arra nem gondolt, ami legegyszerűbb és legokosabb. Ő még folyvást csak azon törte a fejét, hogy most mindjárt haza jussanak, mert különben csuffá lesz Anikó előtt. A kocsizással már szégyenben maradt; most még a hajókázással is úgy járjon?!

Ezalatt pedig a szél tovább hajtotta a hajót a Balaton hosszában; azt pedig tudta Aladár, hogy a Balaton nagyon hosszú. Így okvetlenül a vizen éri őket az éjszaka. Ez pedig gonosz mulatság volna. Szegény Anikó már most is szinte kékül-zöldült ijedtében és mind-untalan siránkozott:

— Ó, minek is indultunk magunk! Mi lesz belőlünk?

Egyszerre azonban megpillantott Aladár valamit, ami reménységet támasztott benne.

— Ne ijedjél no . . . majd jó lesz minden . . . Nézd . . . látod amott azt a lebegő tárgyat a vizen?

Valami nagy hordó-forma tárgy ringott a mondott helyen.

— Látom, szolt Anikó csüggedten. De hát mit ér az nekünk?

— Nagyon sokat. Ez a jelző-készülék még a minapi vitorlás versenytől maradt . . . itt volt a célpont. Ez a készülék horgonnyal jói oda van erősítve. Ha sikerülne a hajónkat hozzája kötni, akkor a szél nem hajthatná odább. Apám bizonyosan keresni fog, csónakon utánunk jönnek és itt ránk találnak.

— Igen . . . de hogy tehessük azt meg?

— Nem nehéz, csak segíts te is. Én majd oda kormányozom a hajót, te meg a hajó orrához állsz és a kötelet gyorsan átveted és vissza huzod a vas rácson. Nagyon egyszerű.

Igazán nagyon egyszerű volt ez annak, aki értett hozzá. Anikó, mivel Aladár mondta, készséggel elhitte, hogy ő ezt meg tudja tenni. Aladár csakugyan oda kormányozta a hajót, Anikó pedig kihajolt, hogy a hajó kötelét rácsavarja a lengő hordó vas rácsára. Ámde a hajó is, a jelző készülék is ugyancsak libegett és Anikó, amint nagy iparkodásában erősen kihajolt, a hajó egy erős lökésétől egyensúlyt veszítve, rémült sikoltással kibukott a vízbe.

Aladár, ha lehetséges, még nagyobb ijedt és gyors szökkenéssel ott termett, ahol Anikó a vízben vergődött.

— Add a kezedet! Nem lesz baj no! Mindjárt kihuzlak! (Lásd a képet a czimlapon.)

Kihajolt a fuldokló leányka után s Anikó görcsösen fogózott bele. Nem csekély erőfeszítéssel ugyan, de végre mégis beemelte a csónakba. Éppen idején, mert a holtra ijedt leányka ájultan terült el a hajó födélzetén.

(Vége következik.)

VIZSGÁLATI VERS.

GYÖNGE, kisedd szívem — kell-e, hogy még mondjam?

Most és ilyen körben hevesebben dobban — Amidön előttünk áll a próba-tétel

S kis hajlékunk megtelt ennyi uri néppel. De nem a feleiem vert szívünkben fészket:

Hangom az örömtől, a hálától reszket,

Hogy kiket a jóság gyűjtött föl e házba.

Szívünk érzelmeit ajkam magyarázza.

Föld minden tájékán gyöngye párak kelnek

S fölszállva az égre, gyül az áldott felleg —

Felhőből vissza hull eső, harmat cseppje,

Éltető nedüként a virág kelyhekbe;

Érttünk is mozdult sok jó szív indulatja,

Reánk is az áldás harmatját hullatta,

Ajkaink most, ime, rebegve megnyílnak

S fölszáll hálánk, mint a virágba az illat.

— Távol hegy-völgyekből gyűltünk ide össze,

Ez a csöndes hajlék hívogatott: »jösszte!»

Jöttünk volt, idegen szóval és szokással

Váltunk itt édes-egy testvérré egymással;

Gondoztak, ápoltak testi-lelki jóval,

Csak hálát rebeghet ajkunk, ha megszólal,

S áldást e szép völgyre, erre a szent házra,

Melyben elvettetett éltünk aratása;

Azokra, kik nekünk iskolát szerzetek,

Jó szüléink után szüleinkké lettek;

S áldást az egy, közös, szent édes anyára —

Éljen Magyarország, szívünk büszke vára!

JANCSIKA.

JANCSIKÁRÓL szól megint
Ez a kicsi ének,
Jancsiról, kit szeretnek
Fiatalok, vénék.

*Okos, kedves, jó fiu,
Csak egy a hibája:
Folyton pityergésre áll
Az ő kicsi szája.*

*A minap a pityergést
Korán reggel kezdte,
De apácska a vesszőt
A kezébe vette.*

*Elhallgatott Jancsika
S úgy elfutott nyomban —
Könnyek között leltem őt
A rózsá-bokorban.*

*Azt suttogta csendesen,
S reám búsan nézett:
»Ha már sírni sem szabad
Mit ér ez az élet!«*

Vilma néni.

A SZOMSZÉD CSERESZNYÉJE.

— Magán-jelenet. —

Lenczi (a kerítés mentén fut és lihegve áll meg, össze-karcolt képpel, tépett, piros-foltos ruhával.) No, csak hogy idáig jutottam! Itt már pihenhetek . . . ide már nem jön Menyus bácsi utánam. Jaj, ha megfogott volna! . . . Alkalmasint drágán fizetem meg azt a haszontalan cseresznyét. Jó szerencse, hogy Menyus bácsi az ő köszvényes lábával nem tud szaladni . . . a kerítésen meg már éppen nem tud átmászni . . . Az kellett volna még csak, hogy utól érjen! Így is elég a bajom . . . Jaj! . . . hogy sajog a lábam! (Hozzá kap.) Hát még a derekam . . . meg a karom! (Tapogatja magát.)

De ez még mind hagyján, csak a ruhám el ne szakadt volna! Mit mond majd az édes apám! Ha fölhorzsolom a térdemet vagy kék foltot kapok az arcomra, azt nem igen bánja . . . Az begyógyul magától . . . Legföljebb azt mondja rá édes apám: »Magad szerezted, hát csak türd és viseljed!« Hanem a nadrág meg a kabát, az már egészen más! Azt nem magam szereztem és ha baja esik, nem gyógyul meg a maga emberségéből. Jaj! (Tapogatja magát.) Nagyon fáj!

Legokosabb volna, ha mindjárt haza mennék és hideg vízzel borogatnám . . . De hogy kerüljek ilyen állapotban az apám elé? Tüstént kivallat, előre tudom.

— Semmirekellő! fogja mondani, hát nem kapsz itthon elég cseresznyét? A szomszédba kell menned cseresznyét lopni?

Persze hogy kapok . . . de mikor sokkal jobban esik, ha az ember maga szedi a fáról! És olyan szép, olyan édes cseresz-

nyéje senkinek sincs, mint Menyus bácsinak. Csak úgy hívogat már messziről is! És az a fősvény Menyus bácsi dehogy mondaná: »No, fiam, kapaszkodjál föl a fára, aztán kóstolgasd, ameddig tetszik.« No, ha nem mondja, hát mit tehet az ember egyebet, mint hogy megkóstolja kinálás nélkül is?

Más is megteszi . . . a madarak ott lakomáznak a fán, pedig senki sem hívja őket. Már csak én is vagyok annyi, mint egy afféle hitvány veréb? . . . A verébnek pedig semmi baja sem esik, nekem pedig . . . jaj! (Kezét-lábát tapogatja.) Már négy napja nézegettem azt a cseresznyefát, ma aztán nem állhattam meg, szerencsésen átmásztam a kerítésen . . . azaz nem éppen szerencsésen, mert a tetejébe hegyes szög van verve és ugyancsak megszurtam benne az ujjamat! . . . Micsoda ostoba szokás is az, szöveget verni a kerítésbe? Csak bajt csinál az embernek . . . átmászni azért mégis átmászik, aki akar. Én is bejutottam a kertbe és szépen fölkapaszkodtam a cseresznyefára.

Hozzá is láttam a lakomához, tele tömtem a számat is, a zsebemet is . . . jó volt, nagyon jó volt! Azaz . . . idáig jó volt, ha egyéb is nem következett volna. De hát akit a bal-szerencse üldöz, azt még a cseresznyefán is utól éri. Nekem pedig dehogy van szerencsém! Örökké a balszerencsével kell küzködnöm.

Hát nem tudott Menyus bácsi még vagy fél óráig benn maradni a szobájában? Vagy vettem volna idején észre! De nem! Egyszerre csak arra riadok föl, hogy hallom:

— Ejnye semmirekellő gézengúza! Az én cseresznyémre éheztél meg? No megállj! Majd adok én neked cseresznyét!

Jó, hogy ijedtemben menten le nem poty-
tyantam a fáról . . . bizonyosan kitöröm
a nyakamat. Így sem sok hja volt. Mire
észre vettem Menyus bácsit, már alig husz
lépésnyire volt, bottal a kezében. Én jól
ismerem Menyus bácsit, nagyon szava-tartó
ember; mikor bottal ígér cseresznyét, azt
hamar meg is adja. No, volt eszem, hogy
nem vártam meg. Gyorsan leereszkedtem
a fáról, de megcsusztam és jó magasról
buktam le. A fejem, lábom, kezem, dere-
kam mekkorát koppant! Hamarjába nem
is tudtam, épkézláb maradtam-é; de hát
nem értem rá, hogy gondolkozzam, mert
Menyus bácsi szaporán közeledett; föl kel-
lett ugranom és futnom . . . no, ki is ju-
tottam szerencsésen.

Jaj! Jajaj! Csak most érzem, mily bor-
zasztóan össze-vissza ütöttem magamat . . .
A könyököm! . . . a lábam . . . a dere-
kam! (Fogdossa, simogatja.)

Az bizonyos, hogy nagyon jó a cseresznyét
a szomszéd fájáról lecsipegetni . . . csak hogy
néha nagy az ára. Tessék! Itt is be van a
nadrágom szakadva . . . Ha édes apám meg-
látja . . . lesz majd nemulass! . . . lesz . . . jaj!

Mennyivel jobb a leányoknak! Ha a
szomszéd cseresznye-fájára másznak és ösz-
szeszagatják a ruhájokat, mindjárt meg is
tudják varrni; így aztán elkerülik azt
a . . . azt a kellemetlen ráadást, amely
otthon rendesen következik az ilyen kirán-
dulásra. Mi szegény fiuk bezzeg nem buj-
hatunk ki ily könnyen . . .

Ej, bolondot beszélek . . . a leányok
nem járnak a szomszéd kertbe cseresznyét
lopni . . . én legalább még nem láttam . . .
És igazuk van . . . mert az ilyen kirán-
dulás nem mindig csupa gyönyörűség . . .
éppen nem! (Észre veszi a piros foltokat a

kabátján) Jaj! Annyira megsérültem, hogy
a vér még a ruhámon is keresztül verődött?
(Megtapogatja.) Nem . . . ez nem vér . . .
ez a cseresznye leve . . . mikor lebuhtam,
összenyomtam a zsebemben . . . Ó, ó! Hát
nemcsak a nadrág, hanem a kabát is oda?
Mit mond majd az apám! És amit mond,
az még hagyján . . . de mit fog velem
tenni? . . . Az a nádpálca olyan bor-
zasztó . . . meg a sötét szoba . . . Nem . . .
inkább haza sem megyek többé, világgá
bujdosom. Ó! Haszontalan cseresznyéje . . .
hát érdemes volt miatta szerencsétlen buj-
dosóvá lennem?

Igen . . . megyek . . . csak hogy . . .
furcsa! Ugy forog velem a világ . . .
és úgy fáj itt . . . (gyomrára szoritja a kezét.)
Jajaj! Ó! De beteg vagyok! (Leül a földre
és hánykódik.) Ó, az a hitvány cseresznye!
Hiszen jó volt . . . de alkalmasint sokat
találtam magamba tömni . . . Jaj, mind-
járt bele halok! (Nyög, jajgat, végre elcsön-
desül és lassan föláll, de tántorogva.) Nem . . .
nem indulhatok világgá . . . inkább . . .
inkább le köll feküdnöm . . . ágyat pedig
csak otthon találok . . . Haza köll men-
nem . . . haza megyek . . . Már hiába,
el nem kerülhetem . . . édes apám meg
fog büntetni . . . megérdemeltem . . . édes
anyám majd lefektet és ad valami orvos-
ságot . . . az talán meggyógyit és nem ha-
lok bele a szomszéd cseresznyéjébe. (Indul.)

Jaj de bánom, hogy belekóstoltam! De
csalogathat is már ezentul . . . nem köll
nekem a szomszéd cseresznyéje, mert utó-
lag fanyar annak az ize!

KÉPEK

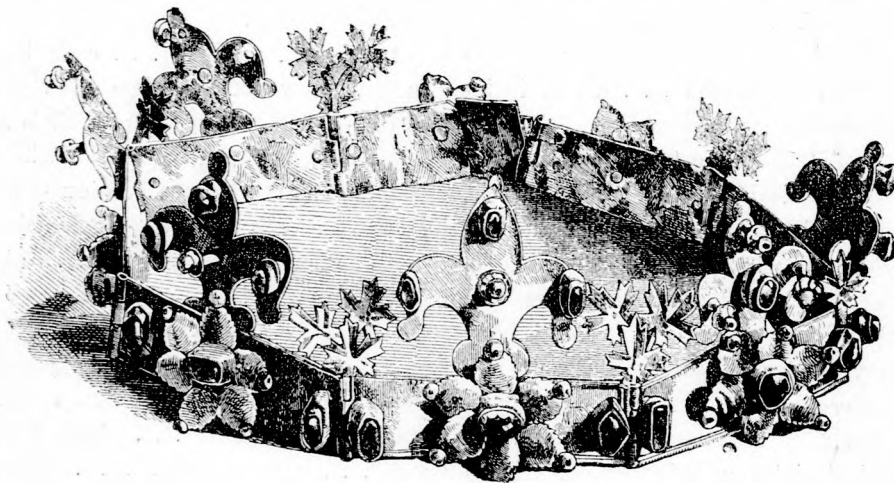
A MAGYAR NEMZET TÖRTÉNETÉBŐL.

(Képekkel a 392. és 393. lapokon.)

EZER esztendeje, hogy a magyar nép itt él ezen a szép Magyarországon; ezer esztendeje, hogy harczol, fárad, dolgozik, él vidám és dicsőséges, de él szomorú napokat is. Természetes, hogy nincs is ennek az országnak egy talpalattnyi földje, melyhez valami történelmi emlék ne fűződne. Csak ismerni kell.

Ismerni persze nem mindig könnyű. Az ezredévi hosszú időn át sok megváltozott. Ahol hajdan virágzó falu, város állt, ott ma a szántóvető ekéje hasogatja a földet; és ahol ma állnak falvak, városok, virágos kertek: az hajdan véres csaták színhelye volt vagy világtól elzárkózó remeték, szerzetesek csöndes pihenője.

Látogassunk meg ezuttal egy olyan helyet, mely egészen másféle ma, mint volt hajdan s melyhez érdekes emlék fűződik. Ez a hely a budapesti *Margit-sziget*. Fővá-

SZENT MARGIT KORONÁJA.

rosi kis olvasóim közül bizonyosan egy sincs, aki ne ismerné, a vidékiek is mind látták, akik Budapesten megfordultak, a nevét pedig mindenki tudja, valamint azt is, hogy ez a sziget valóságos kis földi paradicsom, tele virággal, zenével, mulatozó vidám néppel. Itt-ott egy omladozó régi rom emlékeztet a rég mult századokra és arra, akitől a sziget a mai nevét is kapta. Nem hatalmas király volt ez, sem hős hadvezér, hanem édes, angyal-szívű leány, szűz *Szent Mar-*

git magyar király-kisasszony. Ő választotta ezelőtt hetedfél száz esztendővel ezt a szigetet csöndes, ájtatos élete helyéül.

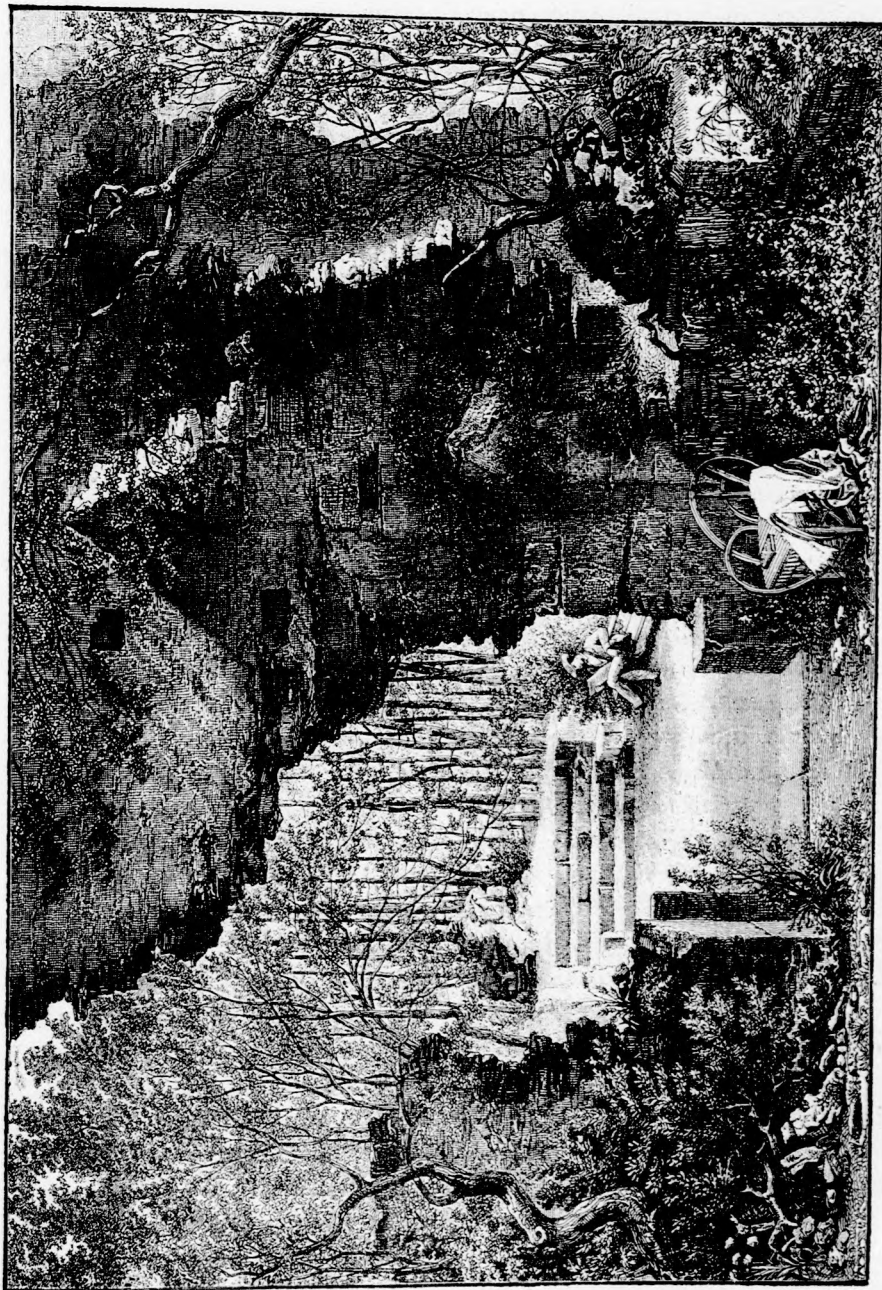
Mielőtt szent Margit ezen a szigeten élt, többféle más neve és többféle rendeltetése volt a szigetnek. A legrégebbi időben, melyről adataink vannak, vitéz római katonák csörtették itt fegyveröket. Mikor az ősi rómaiak, majd kétezer esztendővel ezelőtt, a mai Ó-Buda helyén, erős táborhelyet és

(Folytatása a 394. lapon.)

könyü.
megvál-
du, város
hasogatja
városok,
es csaták
zó reme-

blyan he-
mint volt
fűződik.
et. Fővá-

lasztotta
zt a szi-
il.
eten élt,
deltetése
n, mely-
katonák
az ősi
el előtt,
melyet és

A MARGITSZIGETI APÁCZA-KOLOSTOR. (Lásd a 392. lapon.)

(Folytatás a 392. laphoz.)

várost építettek, a hajdani Aquincumot, akkor a dunai szigeten is hatalmas őrtornyot emeltek, ahonnan a szemközti partra vigyáztak, nehogy a sikságon élő szilaj népek hirtelen rátörhessenek a táborra. Mikor a magyarok bejöttek, a római városnak és az őrtornynak már csak romjait találták, a szigetet pedig sűrű erdő borította, tele mindenféle vaddal. A magyar vezérek és királyok maguknak foglalták le a szigetet és királyi vadaskertté alakították, a hová gyakran jártak vadászni s ekkor a szigetnek *Nyulak szigete* volt a neve. Később jámbor szerzetesek és apácák építettek ott kolostorokat s különösen szép templomot Szűz Mária tiszteletére. Ekkor *Mária-sziget* nevet adtak az addigi Nyulak szigetének. De ezt a nevet nem sokáig viselte, mert akkor már ott élt a királyleány, akiről megint új nevet kapott.

Ki volt szűz szent Margit?

Királyleány volt, még pedig egyik jeles királyunk leánya, IV. Béla királyé. Épp a minapában beszéltem nektek róla és arról a nagy pusztulásról, mely az ő uralodása kezdetén Magyarországot érte: a tatárjárásról. Ebben a szomorú esztendőben, 1242-ben, született Margit királykisasszony. A tatárok még szél-tiben dultak, prédáltak az országban és a szerencsétlen király, családjával együtt, országától messze bujdokolt Dalmáciában, a sziklás tengerpart városaiban keresve menedéket a rettenetes tatárhad elől. Búban és bánatban élt ott a királyi pár, minden nap csak újabb vész-hireket kapva a boldogtalan országból, mely már-már végkép elpusztult. Ekkor ajándékozta meg az Ég a bús királyi párt egy kis leánykával s a kedves gyer-

mek lett vigasztalójuk, örömük e szomorú napokban.

Naponként buzgón imádkozott a bánatos király az Egek Urához, forditaná el a nagy csapást Magyarországról. És áhítatos buzgóságában kedves leánykáját, a kis Margit királykisasszonyt, Isten dicsőségére és szolgálatára ajánlotta fel. A Mindenható meg is hallgatta a jó király fohászát, a tatár csorda kitakarodott az országból, a király haza tért és bölcseséggel, nehéz munkával, sok gonddal-fáradsággal lassanként újra fölvirágoztatta Magyarországot.

A kis Margit királykisasszony ezalatt gyönyörűen fejlett és növekedett, öröme és boldogságára szüleinek. Már aki csak messziről látta is, el volt ragadtatva szépségétől és kedvességétől; hát még aki közelében lehetett! Szépségét sokszorta és fölülmulta még anyagi jósága és szelidsége. Mint gyermek, nem ismert egyebet nyájjas engedelmességnél, arczán örökös derű mosolygott és minden gondolata csak arra irányult, mivel szerezhetne örömet másoknak. Saját magára soha sem gondolt, de annál inkább arra, hogy a bőségből, mely neki, a királyleánynak jutott, rész jusson szegényeknek és a szűkölködőknek. És ha valakivel jót tehetett, örvendezve sietett a palota kápolnájába s forró hálát mondott az Egek Urának, aki megengedte, hogy ő, a gyöngye gyermek, másoknak megsegítője legyen.

Gyerekes pajkos játékban, czifra ruhában, csillogó ékszerben nem telt kedve, inkább hallgatta a Szentírás bölcs intelmeit és olyan korban, mikor más gyermek még csak szórakozásra gondol, Margit királykisasszony csak azon törte a fejét, miként végezhetne ő Istennek tetsző csele-

kedetet. És nagy lőn az öröme, midőn megtudta, hogy királyi atyja őt már születésekor Isten szolgálatára ajánlotta fel. Nem is volt még több tizenkét évesnél, mikor belépett a Nyulak szigetén levő apácza-kolostorba. Ekkor építteté atyja ott a szép Mária-templomot, melyről egy kis ideig a szigetet is nevezték.

Jámborságban, áhitatban töltötte a kis királyleány ott az életét s közben gyönyörű hajadonná serdült. Bár a világtól elvontan élt, mégis híre futott szépségének, jóságának és a királyi udvarnál megjelentek Ottokár cseh király követei, hogy uruk számára feleségül megkérjék Margit királykisasszonyt. Hatalmas, tekintélyes uralkodó volt Ottokár király és mellette fényes élet, pompa és ragyogás, élvezet, hir és dicsőség nézett a királynéra. Béla király tehát nem is ellenezte, hogy leánya cseh királyné legyen; ámde rábízta leányára, hogy kedve szerint válasszon. És Margit királykisasszony azt határozta, hogy neki nem kell a királyné koronája, nem kell fény, pompa és multság, hanem lesz ájtatos apácza, szegények, szenvedők vigasztalója.

Ott maradt tehát a kolostorban és élte fogytáig jámbor, szent életet élt. Ahol szenvedőt, beteget, szűkölködőt tudott, ott megjelent, segítette, ápolta, vigasztalta; angyali jóságának olyan lett a híre, hogy a betegek már szinte gyógyulást éreztek, ha csak látták is az áldott apácza királyleányt. Kényelmet, élvezetet nem ismert, nappalát, éjjelét imádsággal és jó-cselekvéssel töltötte, míg nem elfogyott gyöngé testének az ereje s 1271. elején meghalt.

Abban a kolostorban, amelyben szent életét élte, a templom főoltára előtt temették el s ott nyugodtak hamvai harmadfél

száz esztendeig. De aztán szomorú idők következtek Magyarországra: a hódító török seregek árasztották el az országot, elfoglalták Buda-várát is. A szigetről, melyet ekkor már Margit-szigetnek neveztek, az apáczákat elmenekültek és magukkal vitték a szent király-leány hamvait, ereklyéit. Ám azután a százados viharok közt ezek elvesztek, megsemmisültek és csak az a korona maradt meg, mellyel szűz szent Margitot eltemették. Ez a korona ma is megvan a nemzeti múzeumban. A szigeten pedig árnyas fák közt ott látjuk rommaradványait a kolostornak és templomnak, melyben hajdanában a szent életű magyar királyleány töltötte napjait.

Emléke mai nap is él, mint olyan nemes léleké, aki lemondott koronáról, fényről és hatalomról, hogy egészen a szeretet szent céljainak éljen.

OSZLOP-REJTVÉNY.

A	A	D	E	= férfi-név ;
E	E	E	E	= erdei gyümölcs ;
E	E	E	E	= a méz tulajdonsága ;
É	F	G	H	= magyar város ;
J	J	K	K	= vízi jármű ;
L	Ó	Ó	P	= tisztító eszköz ;
R	R	S	S	= magyar folyó.

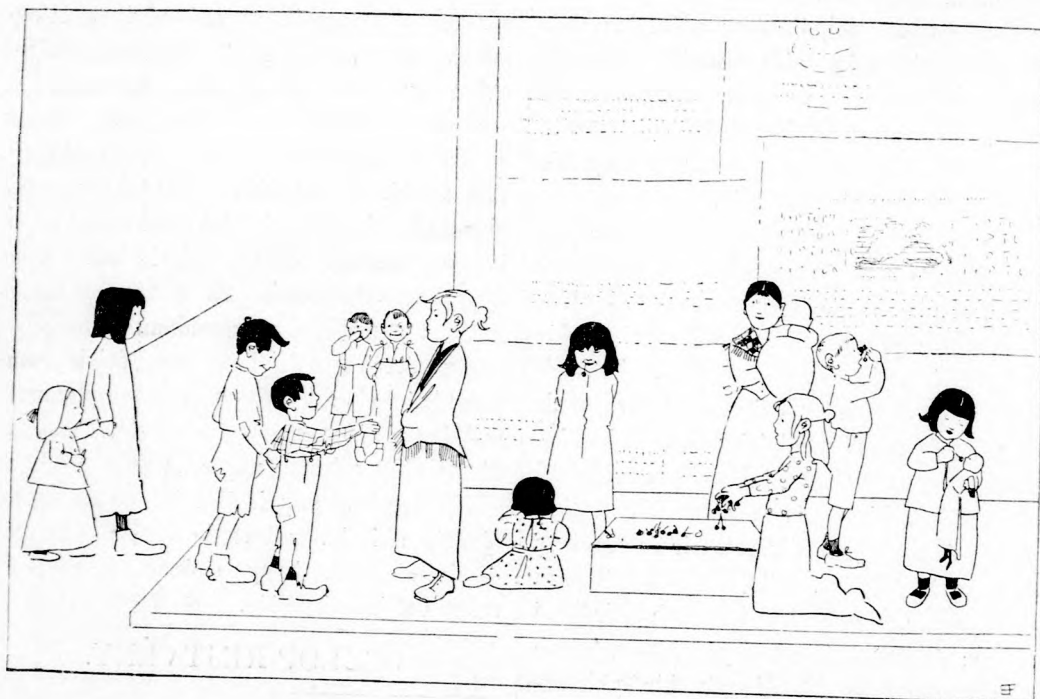
E betűket úgy helyezvén el, hogy minden sorba az oldalt jelzett szó vagy név essék: a vastagon kihuzott koczkába eső betűk fölülről lefelé olvasva, egy felvidéki magyar város nevét adják.

A megfejtők névsorából elsőnek kihuzott kapja jutalom-nyereményül a következő művet:

„Regék és mesék“.

Irta **Vilma néni**. Két színes kép-táblával és szöveg-képekkel, vászon-kötésben.

CSERESZNYE.

GAZDAG lenni csak azért szeretnék,
Mert szegénnyel annyi jót tehetnék;
Dehogy vetnélek meg, szegény, téged,
A pártodat fogom inkább néked.
De főképp az esik rosszul nékem,
Ha szegény kis gyermeket köll nézmem,
Aki, míg duskál a gazdagabbja,

Kemény sorsnak szűkölködő rabja.
Megosztanám mindenemet véle,
Mosolyogva mennék elejébe,
S azt mondanám: no, legyen szerencsém;
Mivel kincsem
Bizony nincsen:
Osztozkodjunk meg hát a cseresznyén!

PÓRUL JÁRT VADÁSZ,

vagy

NE PUSKÁZZ TILOSBAN!

— Kurta, de veszedelmes história, három képpel. —

NYUSZIFALVA határában történt...
Ugy gondolom, mindnyájan tudjátok,
hol van Nyuszifalva. Aki pedig nem tudja,
megtudakolhatja Rókaházán, mert ezzel
szomszédos, amit eléggé sajnálnak Nyuszi-
falván. Mert hát Rókaháza lakosai nagyon
gonosz szomszédok.

A minap is mi történt!

Ott üldögélt Rókaházán a vén Sunyi a háza előtt és nagyon boszusan pöfékelt a kurta száru pipájából. Akárki láthatta, hogy nincs megelégedve a világ sorjával. Meg is kérdezte a Loncsos szomszéd, mi a baja?

— Hát mi volna? Éhes vagyok. Nem ettem még ma egyebet, csak három sovány egeret.

— Én is éppenséggel így vagyok. De hát mit tegyünk? ... mikor manapság olyan nagy az inség!

— No persze! Itt van a szomszédban Nyuszifalva . . . milyen pompás nyulpecsenyét lehetne ott szerezni!

— Az ám, az ám! De ha nem szabad! Oroszlán- király ő felsége keményen megtiltotta.

— Épp ez a bosszantó. Nevetve szólalt meg a fejük fölött egy ágon a menyét.

— No bizony! Nekem is megtiltotta, hogy ne merjem a madarak tojását bántani. De biz' én kiszopogatom, ha megkaparíthatom.

. . . LÖVÉSRE KÉSZEN.

— Igazad van, szólta Sunyi. Csak az szükséges, hogy rajta ne kapjanak. Megyek is mindjárt (Tapsifülesék ilyenkor künn szoktak sétálni a mezőn) lövök egy jó kövér nyuszikát. Jut belőle nektek is.

Megindultak mind a hárman és Nyuszifalva határába érve, meglapultak az erdőszélen, lövésre készen tartott fegyverrel. Nem csalódtak számításukban. Csakhamar megpillantották Tapsifülest, aki a felesé-

gével s két kis nyuszikájával vigan sétálgatott. Aztán még többen is jöttek Nyuszifalva lakosai közül, nem gyánitva, milyen veszedelem várja őket.

Egyszerre csak nagy dörrenés hangzott és Tapsifüles nagyot ugrott a levegőbe. Mikor pedig vissza esett a földre, maga is azt

hitte, hogy már szörnyet halt. De nem, csak a fülét furta át a golyó, hát ettől még futhatott a többiek után, akik nem igen vitézül ugyan, de nagyon szaporán elinaltak.

— Jaj, jaj! Halál! Veszedelem! Ránk törték Rókákék!

Jött azonban Csósz és Bakter, a két erős zsandár-eb, akiknek az volt a dolga, hogy rendet és békességet tartson a szomszédok közt. Hamar megtudták, mi történt.

... SIETVE IPARKODTAK ELŐRE.

— Ejnye azok a gonosz rókaháziak! No, ne féljete, itt vagyunk már. Forduljatok meg néhányan és vezessetek oda, ahonnan a lövés dördült. Talán még fölön foghatjuk a gonosz lesipuskást.

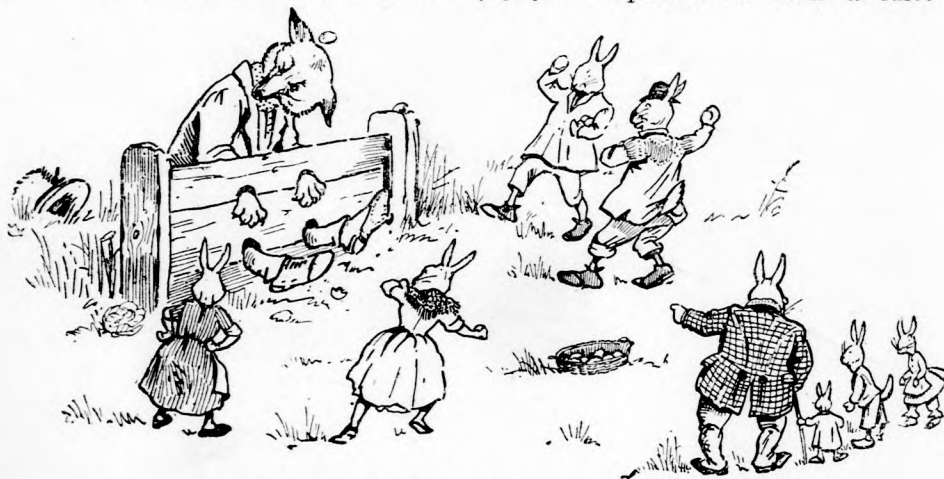
Nagy sietve iparkodtak előre. Nem is hiába, mert Sunyi ur abban

a hiszemben, hogy agyonlötte Tapsifülest, előjött a sűrűségből és kereste a prédát. De ime nagy ijedelmére egyszerre csak azt látja, hogy neki szakad veszedelem a nyakába.

— Jaj no! A zsandárok! Csak nem engemet keresnek?

Futott, ahogy csak birt, de már későn. Elcsipték, lefulelték, megkötözték és Nyuszifalvára kísérték.

— Jó szerencséd, gonosz Sunyi, hogy a golyód Tapsifülesnek csak a fülét furta

... KALODÁBA ÜLTETTÉK.

át; tehát nem ítélünk el halálra, csak két napi kalodára, mondá a bíró.

Hej! Biz' ez sem volt kellemes multság! A falu szélén kalodába ültették s oda járt

Ny
zár
kitő

dolá
ez a

M

A
köz

H
és I
vére

tiszt
és j

figye
Przy

Gyur
Évik

Lacz
Mün

Ágos
Ková

irsz
b.),

Felic
And

Botk
vegy

igy
kösz

Lipt
Ilonk

Freu
Lász

Árm
lent,

ról s
és F

Marg
ilus,

Trett
zsef,

Arth
Jáno

Hild
Thin

Gyur
Sturr
Szeré
Rézil
(kine
Born
(a ké

Nyuszifalva nagyja apraja, hogy csufoolja, záp-tojással megdobálja s boszuját rajta kitöltse.

— Hm! Ezt nem így terveztem! gondoló Sunyi búsan. Lakoma helyett kaloda... ez a tilos rossz oldala!

MEGFEJTÉSEK ÉS MEGFEJTŐK.

A »KIS LAP« L. köt. 23-dik számában közölt rejtvények megfejtése:

I. Ezredéves ünnep.

II. Gizella.

Helyesen fejtették meg: Gajári Erzs és István, Szmecana Margit, Fleischmann (?) testvérek (aki közületek az írásra vállalkozik, írja ki tisztán a neveteket; most alig bírtam kibötnüni és jövőre az ilyen elhanyagot írást nem vehetném figyelembe. *F. b.*), Kövesi Rudi, Vataj Miczi, Przybilla Jenő, Bolyó Pálma és Károly, Sier Friczi, Gyurkovich Dódi, Neoschil Antal (részben), Szilágyi Évike, Szerdahelyi Iluska, Koller Pál, Krivány Laczi és Diné, Salzberger Aranka és Nándor, ifj. Münnich Aurél (részben), Krámer Sándor, Mérey Ágosta, Deutsch Jenő, Havas Margit, Loósz Dezső, Kovács D. (fekvő beteg vagy, hogy szeruzával irsz? A nevedet teljesen jegyezd a soraid alá! *F. b.*), Heszke Irmus, Leitner Kálmán, Pilz Erika és Felice, Sziráky Margit, Rosenfeld testvérek, Sárffy Andor, Vadas József, Irinyi Szabolcs és Csaba, Botka Lajos és Andor (a neveteket máskor ne vegyítsétek össze rejtvénybeli nevekkkel, mert így könnyen elkerülheti a figyelmemet; egyébként köszönöm kérdéseket: jól! *F. b.*), Kutas Margit, Lipták Irénke, Platzner Vilma és Ella, Moesz Ilonka, Reichhardt Béla és Simoncsics Vilma, Freund Károly, Jánosi Anna, Ordódy Irén és László, Hirschler Géza, Schreyer Imre, Blumenfeld Ármín (a »Kis Lap« 22-dik száma igenis megjelent, csak hogy nem kaptad meg. Így igaz. A bajról segitettem. *F. b.*), Fizély Etel, Nékám István és Ervin, Herczeg Ilonka és Albert, Patterson Margit és Orsolya, Lám Miczi és Nelli, Hauer Ilus, Klein Jolán, Erzsi és Jenő, Scharff Ilonka, Trettina Irma és Béla, Wáhl Viktor, Fuchs József, Schöpf Szerafina, Wettstein János, Domán Arthur, Záborszky Mariska és Dezső, ifj. Jákó János, Groedel Lajos, Graner Stefike, Márta és Hilda, legifj. Kulín Imre (részben), Berczelly Yerta, Thinágl Guszti, Rakovszky Zsófi, Streisinger Gyurika, Piller Géza, Platty Gyula (részben), Sturm Margit és Renée, Takách Ilonka, Wéber Szeréna, Angermayer Béla, Mihalik Ilonka, Csomos Rézike, ifj. Boróczy Lajos, Janzó Frida és Ferencz (kinek az írása? *F. b.*), Szirányi Ilona és Sasa, Bornemisza Kálmán és Józsi, Grivičić Gyula (a képes levelező-lapon nem a sötét színnyomásu

képre kell írni, mert ott az írás szinte olvashatatlan; a kép alatt tisztán hagyott hely való az írásra. *F. b.*), Saláth Ilona, Dessewffy Sári és Ilon, Bódy Ödön, Herzfeld Paula, Preisach Frida, Jakab Böske és Margit, Luczenbacher Ada (részben), Máj Kata, Csizék Ilona, Probstner Arthur, Molnár Ferike, Danielisz Jenő, Wallfisch Irénke, Lányi Rózika, Graefl Paula és Márta, Barhó Pista, Kreibik Sándor, Fáy Erzsi, Fuchs Pál, Hollaky Feri (részben), Vancsó Anna, Gervay Mariska, Erzsike és Mike, Szájbély Erzsike, Szabolcsi Károly, Weltner Dezső (részben), Nagy Kálmán (csak az 1-öt), Szikszai Eszti, Szerdahelyi Iluska (csak az 1-öt).

A jutalom kisorsolása szabályszerűleg megtörténvén, nyertes lett *Kutas Margit Győrött*, kinek a jutalom-könyvet (*»Ifjusági emléklapok«*, elbeszélések és költemények, gyűjtötte *Füssy Tamás*, színes táblába kötve) a kiadó-hivatal megküldi.

A »Kis Lap« L. köt. 22-ik számában közölt rejtvény megfejtését még beküldték: Rakovszky Zsófi, Streisinger Gyurika, Távol Irma, Margit és Gyula, Berczelly Yerta, Thinágl Guszti, Kulín Imre, Platty Gyula, Mándi Sándor, Probstner Arthur, Fischl Izabella.

FORGÓ BÁCSI POSTÁJA.

Markovics Vili. A dolgozatka megjelenhet, ha a forrást, amelyből merítetted, világosan jelölöd meg. A szerzője nevét köll tudnom. Mert ez mindig érdekesebb arra, hogy ismerjék, mint a fordítóé. — **Doránszky Prokop.** Így nem használható. A cseh eredetiben tán másképen is van. — **Jurenák Dénes.** Néhányát fölhasználok. Miért cimezed a te leveledet *Pestre*? Hiszen mi most *Budapestet* írunk, — *Több levélről a jövő számban.*

GYÁSZ.

Akkor, midőn a szerte nyíló virágok minden szívben fakasztják az örömet: hullott le egy emberi bimbó az élet fájáról, egy kedves jó kis lány:

LÉDERER VALIKA.

Ha van, ami a vesztesek sajnó szívének vigasztalás: a részvét az. Ezzel az érzelmiünkkel forduljunk mindnyájan a gyászos szülék és testvérek felé.

Az emlékező szeretetnek dus virágzása boruljon rá arra a kicsi dombra, mely alatt eoy finom érzésű gyermek szive porladozik.

F. b.

Előfizetési felhívás

a

K I S L A P

1896. évi július—decemberi folyamára.

— A „KIS LAP“ 51-ik kötetére. —

»Kis Lap« most folyó jubiláris, ötvenedik kötete végéhez közelvén, megnyitjuk az előfizetést a jövő évnegyeddal meginduló újabb kötetre, a »Kis Lap«-nak immár **ötvenegyedik** kötetére.

Fennállásának most betöltött negyedszázada alkalmából a »Kis Lap« rendkívüli mértékben tapasztalta mind a magyar gyermekvilág, mind a szülék, nevelők, tanfériak érdeklődését. *Forgó bácsi* és a kiadó-társulat rajta voltak, hogy viszonzásul egyre becsesebb közleményekkel, rajzokkal fokozzák a »Kis Lap« értékét s érdekességét. Ez a törekvésök megmarad a jubileum idején túl is és a következő új kötet anyaga nagy gondnal és változatosan van már előkészítve.

Az új kötet első száma

„A varázs sipka“

czimmel szindarabot fog közölni, eljátszásra is alkalmasat. Ezt egy, még a »Kis Lap«-ban is új fajta, rendkívül mulatságos, hosszabb állat-regény követi

„A félkegyelmű róka“

czimmel, melyhez pompás rajzok egész sorozata készült. Ez után

„A titkos pajtások“

czimű hosszabb elbeszélés fog megindulni, szintén rajzok kíséretében. E mellett minden szám közöl, mint eddig, apró be-

szélyt, mesét, költeményt, szép rajzokkal. Folytatása lesz még a „**Képek a magyar nemzet történetéből**“ czimű, a kis olvasóknál oly nagy tetszéssel találkozott képes cikksorozatnak, úgy szintén a „**Büvészet**“ nek, „**Derült órák**“ nak. Közöl minden szám jövőre is **rejtvényeket, feladványokat, jutalommal** a megfejtő számára; s minden két hétben ezen-tul is művészi **színes műlapot** mellékelünk.

Az új kötetnek lesz azonban még külön érdekes mozzanata is: ebben kerül majd kihirdetésre s aztán eldöntésre is

a „**Kis Lap**“ nagy pályázata, mely versenyre szólítja *Forgó bácsi* kis híveit, hogy tehetségüket, haladásukat önálló dolgozattal mutassák be. Ez évben is három értékes jutalom kerül kiosztásra a győztesek közt.

Nem bucsuzva, hanem az új kötetnél való viszontlátásig öleli minden hű kis hívét

Forgó bácsi.

*

Kérjük a »Kis Lap« t. előfizetőit, sziveskedjenek megrendelésüket mielőbb beküldeni, hogy a lap pontos szétküldése fönn ne akadjon.

A »Kis Lap« előfizetési ára:

Negyedévre	1 frt
Félévre	2 „
Egész évre	4 „

Az előfizetési pénzek legcélszerűbben postai utalvánnyal, a »Kis Lap« kiadó-hivatalához (Budapest, IV., Ferencziak-tere 3. sz., Athenaeum-épület) intézendők.

A „KIS LAP“ kiadó-hivatala.